

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

[Præfatio.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

& quantum potest publicam ei notitiam conferat : quæ tamen obligatio respectu Pœnitentis qui particeps est criminis, vix contingere potest, quia nemo seipsum in iudicio denuntiare tenetur : quod moraliter loquendo faceret denuntiando complicem. Potest autem sepe contingere respectu eorum, quorum non fuerit socius criminis : & tunc suæ obligationi debet satisfacere per seipsum : quod si non possit, vel excusabitur, vel certe, si bonum commune non relinquat locum excusationi, per alium faciet, cui rem communicet extra confessionem.

Postremum est, eodem modo quo ad corrigendum complicem vti licet in dicitur Confessarij, licere quoque ad vitandum aliquod magnum nocuum, aut ad procurandum aliquod magnum bonum honeste de causa. Sic (ait Suarez sub finem eiusdem 4. sectionis) a iultera potest per Confessarium monere socium criminis, vti se in tuto collocet, eo quod maritus ei mortem machinetur. Item si duo fuerint socij in furto, & vnus eorum morti vicinus restituit, potest per Confessorem monere complicem, vt intelligat vel se esse liberum, si toto restituito, partem eidem complici remisit : vel illam ipsam partem esse suis hæreditibus restituendam. Quibus casibus similes alij excogitari possunt. Arque hæc hæc tenus de Confessario. Laus Deo.

LIBER QVARTVS DE POENITENTE.

P R A E F A T I O.

ADEM methodo, qua antea de Confessario, dicturi de Pœnitente trademus primo qua in eo antecedere oportet Sacramenti Pœnitentiae usum : nempe conditiones sine quibus non censetur eiusdem Sacramenti capax : & preparationes quibus ad praesatum usum debet se disponere, cuiusmodi sunt ex parte quidem intellectus, conscientiae ex amen, ex parte verò voluntatis, excitatio ad eundem usum. Trademus secundò rationem, qua debet ad eum ipsum usum concurrere, exequendo rei, & accusatoris, restisque munerata. Tertio demum, quae incumbunt ei agenda post talem usum : cuiusmodi (præter gratiarum actionem usurpandam imitatione Leprosi, qui ex D. Lucae cap. 17. vt vidit quia mundatus est, regressus est cum voce magna magnificans Deum, & cecidit ante pedes Domini Iesu gratias agens) sunt : tum impletio Pœnitentiae à Confessario impositae, de qua commodius dicetur in sequenti parte, cum de satisfactione : tum executio concepti propositi emendandi vitam : tum demum opera quorum usum emendatio vitæ exigit : nimirum oratio, ieiunium, & elemosyna. Complectetur ergo hic liber in prima quidem parte capita sequentia. Primum de conditionibus requisitis in Pœnitente, vt censetur capax Sacramenti Pœnitentiae. Secundum de examine eidem vsui præmittendo ab eodem Pœnitente. Tertium de excitatione voluntatis ad talem usum. Quartum de ratione qua Pœnitens ad eundem usum concurrere debet. Quintum de executione propositi emendandi vitam, concepti in illo ipso vsu. Reliqua verò in tribus reliquis partibus, quarum secunda erit de oratione, tertia de ieiunio, & quarta de elemosyna.

CAPVT PRIMVM.

De conditionibus requisitis in Pœnitente, vt censetur capax Sacramenti Pœnitentiae.

S V M M A R I V M.

1. Conditiõ vsus rationis, & quomodo ea deprehendatur a Iesse.
2. Conditiõ susceptionis Baptismi.
3. Conditiõ notitiæ necessariorum ad salutem, siue agendorum, siue credendorum.
4. Conditiõ intentionis suscipiendi tale Sacramentum.

RÆMONENDVM est hominem in hac tantum vita capace esse Sacramentorum quia instituta sunt vt medicamenta humane nature : postquam autem homo per mortem ad æternæ gloriæ terminum peruenit, non est

amplius talium medicamentorum capax : cum, tanquam nullo modo obnoxius morbis, non habeat opus Medico : damnatus verò, tanquam æger omnino desperatus, medicamentis foneri non debet. Ad quam vitæ conditionem, in Pœnitente, vt capax sit Sacramenti Pœnitentiæ, quatuor alias accedere oportet : quarum prima est (quæ à natura suppeditatur) vsus rationis tanquam necessarius ad exercendam in praxi Pœnitentiæ fori, Pœnitenti incumbentem contritionem & confessionem.

Sed aduerte difficultatem esse quando talis vsus contingat pueris. Quod enim cum glossa ad cap. 1. De delictis puerorum, communiter assignatur septimus annus, procedere quidem potest quoad forum externum ; in quo locus est præsumptioni : non tamen quoad internum, in quo veritas exigitur : & in rei veritate, alij citius ad rationis usum, seu discretionem inter bonum & malum, alij tardius perueniunt, vt experientia docet : septennium autem nonnunquam præueniri, patet ex puero illo quinquenni, quem D. Gregorius in lib. 4. Dialog. cap. 18. refert blasphemantem in sinu patris suffocatum esse à Dæmone. Itaque res diiudicanda relinquatur viro prudenti ex iudiciis, quæ puer ipse ostendit discretionis inter bonum & malum : vt si verecundetur ob malefactum : aut si interrogetur, liceatne innocentem interficere, aliena iniungere, Superiorem maledicere, & alia eiusmodi & respondeat negatiue : aut interrogatus an bonum sit pauperi esurienti panem portigere, Ecclesiam adire ad seruendum Deo, & alia similia, respondeat affirmatiue : quemadmodum in Enchir. Nauarrus cap. 21. num. 33. annotat. Quæ quidem indicia si adsint ante primum septennium, existimandum est adesse etiã capacitatem peccandi mortaliter, atque consistendi, etiam sub obligatione præcepti Ecclesiæ dati in cap. Omnia vtriusque sexus De Pœnitentia. & remiss. prout notatum est à Syluestro Confessio 2. quæst. 5. Si vero necdum adsint talia signa expletò ipso septennio, iudicandum est necdum adesse capacitatem, & obligationem ad hoc Sacramentum, ex Hostiensij in summa tit. de delictis puerorum. §. Pater.

Secunda conditio est, suscepisse Christi baptismum, cuius necessitas satis intelligitur ex eo quod Concilium Trident. sess. 14. cap. 2. statuit Ecclesiam in neminem iudicium exercere, qui non prius in ipsam per baptismi ianuam fuerit ingressus. Domesticos autem fidei, quos Christus Dominus lauacro baptismi, sui corporis membra temel effecit, si se postea crimine aliquo contaminauerint, non iam repetito baptismi ablui, sed ante hoc tribunal (Pœnitentiale intellige) tanquam reos sibi voluit. Vnde constat (quod etiam habetur ex sequenti cap. 5.) Sacramenti Pœnitentiæ materiam esse sola peccata post baptismum commissa : quibus cum careat nondum baptizatus, censeri non potest capax talis Sacramenti. Adde quod nec sit aliorum sacramentorum, ex cap. Veniens. De presbyt. non baptizato.

Tertia conditio requisita ex parte mentis, est hanc imbutam habere notitiã necessariorum ad salutem ; nempe tum communium mandatorum Dei, & Ecclesiæ : quæ qui ignoret inter Catholicos viuens, rarus est, cum modus procedendi bonorum satis talia inculcet : tum etiam

præci-